

प्रश्न १: अर्थाच्या ओव्या

1. ज्या योगें इहपरालोकांचा पैलपार गाठता येतो असा विवेक आणि योजना हे गुणांचे सार आहे.

सकळ गुणांमध्ये सार | तजविजा विवेक विचार | जेणे पाविजे पैलपार | आरत्रपरीत्रीचा || (१८-६-२२)

2. धर्मस्थापना करणारे पुरुष हे ईश्वराचे अवतार असतात. ते पूर्वी होते, आज आहेत, पुढेही होतील.

धर्मस्थापनेचे नर | ते ईश्वराचे अवतार | जाले आहेत, पुढे होणार | देणे ईश्वराचे || (१८-६-२०)

प्रश्न २ : चूक की बरोबर

1. केवळ वस्त्रअलंकारामुळे माणसाचे शरीर शोभून दिसते

चूक. ते विवेक, विचार आणि चातुर्य यांनी शोभून दिसते.

2. वेळ व प्रसंग नेहमी सारखे नसतात म्हणून एकाच नियम सतत चालत नाही

बरोबर. एकाच नियमाचा आग्रह धरून बसल्यास पुढे जाता येणार नाही. Need to be flexible.

3. तुळजाभवानीची कृपा ज्याच्यावर असेल त्याने विचारपूर्वक कार्य करण्याची आवश्यकता नाही.

चूक. ईश्वरी वरदहस्त असलातरी प्रयत्न करावेच लागतात, सावध राहावेच लागते.

प्रश्न ३ : राक्षसी वृत्तीच्या माणसाची लक्षणे

ही माणसे फटकळ , कठोरवचनी असतात. शीघ्रकोपी व कोणाचाही मुलाहिजा न ठेवणारी असतात. खोटारडी आणि बेईमानी असतात. समर्थ म्हणतात अशी पापी व लहरी माणसे राक्षसी समजावीत.

प्रश्न ४ : उत्तम माणसाची लक्षणे

या समासात आलेले संदर्भ (जसे तुळजाभवानी..) पाहून असे वाटते की यातील उत्तम पुरुष लक्षणे ही शिवरायांना डोळ्यासमोर ठेवून लिहिलेली असावीत. शिवराय कसे आहेत व त्यांनी कसे वागावे या दोन्ही गोष्टींचे वर्णन या समासात आहे. उत्तम पुरुषाचे लक्षण वर्णन करताना समर्थ शिवरायांना ईश्वरी अवतार मानतात.

प्रश्न ५ : गाळलेल्या जागा भरा

1. अखंडची सावधाना | बहुत काये करावी सूचना | परंतु काही येक अनुमाना | आणिले पाहिजे || (१८-६-१०)
2. अति सर्वत्र वर्जावे | प्रसंग पाहोन चालावे | हटनिग्रही न पडावे | विवेकी पुरुषे || (१८-६-७)
3. सकळकर्ता तो ईश्वरु | तेणे केला अंगिकारु | त्या पुरुषाचा विचारु | विरुळा जाणे || (१८-६-१३)